

Bjørndal boligsammenslutning

er en fellesorganisasjon for beboerforeninger, borettslag, sameier og huseierlag på Bjørndal. BBS skal bidra til å skape et trygt og godt bomiljø for befolkningen på Bjørndal og hevde medlemmenes felles interesser overfor myndigheter, opinion og næringsliv.

Vedlegg til høringsuttalelse

FAKTA-ARK

«Politiets nasjonale beredskapssenter»

Regjeringen har lagt frem forslag om å etablere politiets nasjonale beredskapssenter på Taraldrud gård i Ski kommune, rett syd for Oslos kommunegrense og rett syd for Bjørndal. Forslaget til reguleringsplan for sentret ligger nå ute til høring på Justisdepartementets nettside. Høringsfrist er 22. juni 2017.

1. Sammendrag

De negative konsekvensene for lokalmiljøet ved å plassere politiets planlagte nasjonale beredskapssenter på Taraldrud vil være betydelige. Støy og ulempe for tusenvis av beboere på Bjørndal i Oslo og i Oppegård er så store at prosjektet må stanses, og beredskapssenteret må få en annen lokalisering. Støyen fra skyting, sprengning og helikoptertrafikk er omfattende og vil påvirke dagliglivet til de som bor her i et negativt omfang som er uakseptabelt.

Det er stor usikkerhet knyttet til hvor stor støybelastningen faktisk vil bli, men det er ingen usikkerhet knyttet til at støybelastningen vil bli vesentlig. Forskningen på støy peker entydig i retning av at mennesker som vedvarende utsettes for støy får helseplager og helseskader. Regjeringen kan ikke med åpne øyne etablere politiets beredskapssenter på Taraldrud når man vet at dette vil medføre helseskader og helseplager for flere tusen mennesker i lokalmiljøene i Oppegård og Oslo sør.

Hovedlinjene i planene

- Samlokalisering av politiets innsatsstyrker både hva gjelder trening og beredskap.
- Tre skytebaner, SIBO-landsby (Strid I Bebygd Område) og helikopterlandingsplass for tre helikoptre (med mulig utvidelse til fem helikoptre).
- «Reguleringsplanens hovedformål er å legge til rette for utbygging av politiets nasjonale beredskapssenter og samtidig sikre viktige natur- og friluftsverdier i planområdet». (...sikring av boområdene for mange tusen beboere i nærmiljøet er IKKE nevnt!)

Beliggenhet nær store bomiljøer

- Planområdet (Taraldrud gård) ligger ca. 700 meter syd for Bjørndal, og ca. 650 meter fra Tårnåsen og Hellerasten i Oppegård kommune, samt tilsvarende avstand til Oslo kommunes vedtatte store boligutbygningsområder på Gjersrud/Stensrud.
- På Bjørndal bor det ca. 8500 mennesker og det bygges fortsatt nye boliger. De nærmeste etablerte boområdene i Oppegård har ca. 7000 beboere, og på Gjersrud/Stensrud foreligger det reguleringsplan for ytterligere ca. 40 000 innbyggere. (Totalt oppimot en stor norsk by på 56 000 mennesker...)

Støy:

- Beredskapssenteret vil medføre mye støy for befolkningen i form av skyting, sprengning og helikopterflyving.
- Store deler av boområdet på Bjørndal ligger rundt 200 meter over havet, mens beredskapssenteret ligger ca. 50 meter lavere, og det er ingen naturlig støyskjerming som åser e.l. mellom.
- Reguleringsplanen viser planlagt avbøtende tiltak mot støy for skytebanene ved å legge de lavere i terreng og med 10 meter høye støyvoller rundt. Lydbølger går normalt oppover fordi lufttemperaturen avtar oppover i høyden/luftlagene, jfr. Store norske leksikon - artikkel "lyd-fysikk".

2. Helikopterstøy

- Det er planlagt 2 250 helikopterbevegelser pr. år, noe som innebærer ca. 6 flyvninger pr dag, med i snitt en flyvning hver kveld og en hver natt, hverdager som helger og høytider.
- Helikoptertrafikken (oppdrag, transport og øvelse) er ikke tidsbegrenset.
- Planforslaget legger til grunn at 90 % av trafikken skal gå nordover, i traseer som enten vil gå langs Grønliåsen/dels over Bjørndal eller over Gjersrud/Stensrud.
- Planforslaget legger til grunn at «de mest utsatte boligene på Bjørndal vil få utendørs støynivå opp til 80 dB». Innendørs vil støynivået «typisk ligge rundt 55 dB».
- På Justisdepartementets informasjonsmøte på Bjørnholt skole 23. mai 2017 la representantene fra Justisdepartementet og Politidirektoratet til grunn at nattesøvnen til Bjørndals beboere ikke ville bli forstyrret så lenge man sov med «alle vinduene lukket».

Feil og uklarheter i planforslaget knyttet til helikopterstøy:

- Kartbakgrunn
Det opplyses at kartbakgrunn i figurer er N50 hentet fra Kartverkets gratistjenester. Der er det også innhentet digital topografi. Det er videre hentet et uttrekk fra Norsk eiendomsregister 17.10.2014.

Kartene som er benyttet må være eldre kart, ettersom f.eks. den ca 13 år gamle bebyggelsen i Thorn Dønhaugs vei på vestsiden av idrettsanlegget på Bjørndal ikke vises. Denne bebyggelsen vil bli sterkt berørt av helikoptertrafikken, da nordgående trase over Grønliåsen vil bli liggende tett opp til bebyggelsen.

Det er kommet til mye ny bebyggelse på Bjørndal de siste årene, og det er grunn til å frykte at ettersom både bebyggelse og digital topografi er endret kan dette ha betydning for validiteten av støyberegningene.

- **Helikoptertype**

Det er ikke besluttet hvilken helikoptertype som skal kjøpes. Det er stor forskjell på støynivå på større helikoptre sammenlignet med dagens politihelikopter.

Planprogrammet for beredskapssenteret på Taraldrud datert 24.10.2016 har et absolutt krav om at beredskapssenteret skal kunne ta i mot større helikoptre med stor transport og løftekapasitet. Kravet skal forstås slik at senteret skal kunne ta i mot bistand fra forsvaret og redningstjenesten. Dette er ikke nevnt i konsekvensutredningen for helikopterstøy datert 13.02.2017 (Forslaget til reguleringsplan, bilag 10).

At senteret skal kunne ha mulighet for å motta bistand fra forsvaret m.fl. innebærer å kunne motta landing av helikoptertypen AW101 som har en maks startvekt på 15.600 kg og SeaKing helikoptre med maks startvekt på 9.715 kg, mot dagens helikoptre som har maks startvekt på 2.919 kg, jfr. Innstilling om valg av tomt, Del 1 Hovedanalysen av 19.10.2016, pkt. 4.8, s. 20.

SINTEFs konsekvensvurdering om helikopterstøy, datert 13.02.2017 sier følgende under punkt 6.2;

«Helikoptertjenesten benytter i dag helikoptre av type EC135. I fremtidig situasjon er det forutsatt at helikoptertypen vil bli byttet ut med en ny og noe større helikoptertype. En representativ modell mht. støy for aktuelle, nye helikoptertyper er lagt til grunn i beregningene. Støynivået for denne vil i noen situasjoner være noen få desibel høyere enn for EC135. Forskjellen er liten under landing og avgang. Lenger unna landingsplassen, når helikopteret flyr i noenlunde konstant hastighet, kan forskjellen være 2-3 dB. Det betyr i praksis at gul støysone vil ha større utbredelse for den nye helikoptertypen, sammenlignet med om samme aktivitet hadde skjedd dagens helikoptertype. Det er pr. d.d. ikke tatt noen beslutning på hvilken helikoptertype som politiet skal kjøpe.»

Ifølge artikkel i Teknisk Ukeblad, datert 01.06.2017, vurderer Politidirektoratet å gå til innkjøp av helikoptertypene EC145 (maks startvekt 3.650 kg) eller AW169 (maks startvekt 4.600 kg). Vi antar støyberegningene er gjort med utgangspunkt i slike helikoptertyper? Helikoptertrafikk med vesentlig større helikoptertyper som AW101 og SeaKing kan vi ikke se er blitt tatt med i beregning av helikopterstøy, og det er heller ikke belyst i hvilket omfang bruken av slike helikoptre vil dreie seg om.

- **Uklarheter i trafikkens omfang**

Det er uklarheter og motsigelser knyttet til helikoptertrafikken mellom forslaget til reguleringsplan og i Justismyndighetenes presentasjon, blant annet sies det på side 48 i Planforslaget at «Helikopterflyging vil foregå som oppdrag – ikke som øvelser», mens man på side 83 under «Avbøtende tiltak» tvert om sier at «I forbindelse med øvingssituasjoner som innebærer flyging i mørke («nattflyging») kan slike for eksempel legges til vintersesong med mørketid på ettermiddag/kveld. Dette vil redusere risiko for søvnforstyrrelser».

- Det er også uklart hvor mye helikoptertrafikk det i realiteten vil bli, etter som reguleringsplanforslaget, konsekvensvurderingen for helikopterstøy datert 13.02.2017 og Justisdepartementets presentasjoner fra folkemøtet på Bjørnholt skole 23. mai 2017 skaper forvirring ved å blande sammen antall flygninger, antall helikopterbevegelser, antall oppdrag fordelt på antall timer i lufta, samt et estimat på transportoppdrag og øvelser, som kun er antydnet med et antall timer.
- I konsekvensutredningen har SINTEF lagt dagens helikopteraktivitet på Gardermoen (med to små helikoptre) til grunn. Dette nivået er lagt til grunn også som estimat for de første 10-20 år etter åpning av beredskapssentret. Vi stiller spørsmål ved korrektheten i dette, all den tid beredskapssentret er beregnet for en kapasitet på 5 helikoptre, det skal kjøpes inn 3 nye større helikoptre i første omgang og det er uklart om forsvarets og redningstjenestens helikoptre også skal kunne operere på Taraldrud.
- Det er stor usikkerhet knyttet til hva som er lagt til grunn for støyberegningene. Grunnlaget er mangelfullt omtalt i konsekvensvurderingene og forslaget til reguleringsplan. Det er lite betryggende at prosjektet heller ikke på forespørsel (fra Oppegård kommune) kunne gi noe tydelig svar på dette punkt; i e-post 30.05.2017 fra Metier til Oppegård kommune opplyses det at de 450 timer som er tenkt brukt til helikopter i transportfigurasjon er et nytt virksomhetsområde for politiet. I tillegg opplyses det at de ikke har et transportmønster eller oppdragsmønstre de kan basere seg på. Metier presiserer også i e-posten at politiets helikoptertjeneste er hendelsesstyrt og at hovedvekten av antall flyvninger i fremtiden også vil være det. Uttalelser som dette fra Metier (selskapet som bistår Justis- og beredskapsdepartementet i planarbeidet) både tydeliggjør og underbygger usikkerheten om grunnlaget for støyberegningene.

Når beregningene som er gjort også kun er simuleringer, sier det seg selv at det er stor usikkerhet knyttet til støyestimatene for helikopterstøy.

Fra konsekvensutredningen SINTEF har foretatt for helikopterstøy vil vi også vise til at *«Støysonene defineres slik at det i ytterkant av gul sone kan forventes at inntil 10 % av en gjennomsnitts befolkning vil føle seg sterkt plaget av støyen. Det betyr at det vil være folk som er plaget av støy også utenfor støysonene»*. (Se utredningens punkt 4.2.1.)

3. Skytestøy

- Beredskapssentret er planlagt med en utendørs 50-meters skytebane og en utendørs kombinert 100-meter og 200-meter skytebane, som er plassert helt nord på tomten mot Bjørndal.
- 100- og 200-meterbanene skal ha skyteretning mot sør
- 50-meterbanen skal også benyttes til skytetrening under fremrykning og det vil da skytes mot nordøst til sørøst i en +/- 60-90 graders vinkel, jfr. utredningens pkt. 3.2, side 10.
- Det dimensjoneres for 15-20 samtidige skyttere på begge baner.

- Det er i tillegg planlagt et innendørs anlegg hvor skyting kan pågå i mer skjermede omgivelser.
- Reguleringsplanforslaget gir uttrykk for at skyteaktiviteten ikke vil kreve utbedring av nærliggende boliger, selv om det kun er snakk om noen få dB unna fastsatte grenseverdier.
- Det gis også uttrykk for at skytestøyen ikke skal innebære helseskader for befolkningen (skytestøyen er målt som gjennomsnittsverdi over døgnet og over året).

Det er lagt fram to alternativer for tidsbegrensning av skyteaktiviteten;

- Alternativ 1 tillater skyting mellom kl 0800 og 1700 mandag til fredag og kl 1700 til 2000 to kvelder i uken. I følge forslaget til reguleringsplan side 55 har politiet gitt uttrykk for at «en tidsbegrensning som ikke tillater skyte- og øvingsaktiviteter på kveldstid, ikke er forenlig med den planlagte aktiviteten på senteret».
- Alternativ 2, som politiet ønsker, tillater støy fra skyting fra kl 0700 til 1900 mandag til fredag og i tillegg en dag pr. måned fram til kl. 2300.

Støynivået

- Støynivåene rundt senteret vil være høyt ifølge forslaget til reguleringsplan. Dette følger av at skuddmengdene som vil bli avfyrt tilsvarer fra ca. 300 skudd i timen opp mot nesten 1000 skudd i timen i høyt scenario.

I reguleringsplanforslaget «beroliges» en med at personer som beveger seg i områder ved senteret, imidlertid «ikke vil bli utsatt for støy som kan medføre fare for hørselsskader».

Selv om utredningene ikke gir noe godt svar på hvor mange skudd som vil bli løst daglig, vil et forsiktig anslag tilsi at beboerne i nærområdene vil bli utsatt for 10 000 skudd i døgnet i perioder med høy aktivitet.

Usikkerheten knyttet til hvor omfattende skytestøyen kan forventes å bli underbygges i Asplan Viak sin konsekvensutredning om støy fra skyting og sprengning, datert 09.05.2017, der det i vedlegg 11 står:

«Støy med forskjellige karakter og beregningsmetode kan ikke summeres, men man kan summere en gitt type støy som et ekvivalentnivå for et døgn, uttrykt som Lden. Maksimalnivåer fra flere skudd kan ikke summeres da skuddene opptrer forskjellig i tid og sted. For skytestøy er derfor maksimalnivåene fra hvert våpen det som vanligvis ansees som mest relevant i forhold til å vurdere opplevde forstyrrelser. Lden er mest relevant for å vurdere om det skal innføres avbøtende tiltak ved støykilde eller ved støyutsatt bygning.»

Ovennevnte viser tydelig at støyberegningene for skyte- og sprengningsstøy er usikre. Det er ikke gjort beregninger som viser hvordan støyen vil bli når 15-20 personer på tre skytebaner skyter samtidig og med forskjellige våpen. Som en illustrasjon kan dette sammenlignes med en fotballstadion der det er et par tilskuere som roper HEIA-rop ut på en stor arena. Dette høres knapt. Men hvis du fyller opp stadion med folk, og

alle roper de samme HEIA-ropene ut samtidig, så vil det være en markant forskjell i lydnivå.

Uforutsigbar og uregelmessig impulsstøy fra skyting og sprenging oppleves annerledes enn jevn trafikkstøy. Reguleringsplanforslaget oppsummerer det slik at støyen fra beredskapssenteret vil ha stor negativ effekt på store friluftsområder, og særlig negativ påvirkning på barn og unges bruk av områdene på dagtid.

En stor andel av befolkningen på Bjørndal har bakgrunn fra andre land, noen med erfaring fra krig og terror, noe som må antas å virke inn på hvordan skyting og sprengning oppleves.

Skytestøyen vil uten tvil legge store begrensninger på skoler og barnehagers mulighet til å være ute i nærområdet. I motsetning til den voksne befolkningen som i stor grad er i jobb på dagtid andre steder enn på Bjørndal, er barn og unge og de som arbeider på skoler og barnehager gjennomgående tvunget til å oppholde seg i nærområdet. Skiftarbeidere som skal sove på dagtid, syke og eldre som oppholder seg hjemme vil også bli særlig rammet av skytestøyen.

Arbeidstilsynet skriver på sine hjemmesider «Støy og helse» om kravene til beregning av støybelastningen i arbeidstiden. Dette må også gjelde for barn på skole, barn i barnehage og ikke minst de voksne som jobber der.

Både barn og voksne på Bjørndal benytter nærområdene og marka mellom Taraldrud og Bjørndal flittig til friluftaktiviteter og rekreasjon både på dag- og kveldstid. Forskningsresultater viser at det er viktig med avkobling og mulighet til å trekke seg vekk fra stress og støy. Det nære markaområdet er viktig arena for slik restitusjon og rekreasjon.

Forskning viser at mennesker som utsettes for støy over tid får helseplager, og at støy påvirker barns læring og konsentrasjon i svært negativ retning. (Eksempler på slik forskning er vist avslutningsvis.

4. Sprengningsstøy (fra SIBO)

- I tillegg til de tre skytebanene og innendørs skytebane, skal det etableres et øvingsanlegg for blant annet strid i bebygd område, en såkalt SIBO-landsby, der det skal øves med eksplosiver og skytes med løsammunisjon.
- I SIBO-landsbyen vil skyteretningene være vilkårlige og man får i de mest ugunstige tilfellene i praksis liten eller ingen støyskjermende virkning av SIBO-konstruksjonene, jfr. Reguleringsplanens bilag 11, pkt. 3.2, side 12.
- Her er muligheten for støyskjerming mindre enn ved skytebanene. Støyen fra sprengning er lavfrekvent, og er vanskelig å skjerme og trenger lettere gjennom vegger og har stor utbredelse.

Støy fra sprengning kan i liten grad støyskjermes med voller og bygningskonstruksjoner. Det finnes heller ikke gode beregningsmetoder for denne type støy, og støy fra flashbangs og sprengstoff er ikke definert i forskriften T-1442, jfr reguleringsplanens vedlegg 11, side 17.

- I dag bruker politiet ca. 1000 granater pr år, og det kan bli brukt opp til 20 -30 granater pr. dag.

Politiet ønsker å bruke sprengladninger på 155 gram, men maksimal sprengladning som vil bli tillatt er satt til 135 gram. Det planlagte beredskapssenteret vil det dermed ikke oppfylle politiets ønsker og behov på dette området.

- I det foreslåtte alternativ 2 vil støy fra eksplosiver tillates med overskridelser på 10 dB mellom kl. 1000 og 1400 tre dager i uken. Tidspunktene for støy fra sprengingsaktiviteter vil være svært uforutsigbar, og vil i sin form kunne oppleves som skremmende, og vil på sikt påvirke helsesituasjonen til beboere som opplever gjentatte sprengninger.

5. Total støybelastning

- Bjørndal har i en årrekke vært belastet med støy fra:
  - Utvidet E6 til fire felt som passerer rett øst/syd for Bjørndal og som medfører at deler av Bjørndal allerede ligger i gul støysone
  - Pukkverk lokalisert på Åsland, som ble avløst av hovedriggområdet for Bane NOR og Follobanen
  - Jernbaneverkets sprengning av tilførselstuneller under boligene på Bjørndal, tilnærmet hele døgnet over flere måneder
  - Fortløpende utbygging av nye boliger i området
- Bjørndal var plaget av støy fra skytebanen på Prinsdal (hvor det ble skutt to ganger i uken over til sammen tre timer), og denne ble lagt ned i årsskiftet 2006/2007 fordi det var uforenelig med en skytebane så nær bebygd område.
- Det har vært utredet flere alternative plasseringer for ny skytebane som erstatning for skytebanen i Prinsdal, men alle ble forkastet av hensyn til de som bor i området. Denne skytebanen er vedtatt bygget som en fjellhall på Åsland, og denne vil dermed bli liggende bare noen hundre meter unna skytebanene på beredskapssenteret.
- Reguleringsplanen har tatt inn støykart for dagens situasjon for deler av Ski og Oppegård, men Bjørndal utelatt (støykart på side 33). Statens vegvesen utarbeidet i 2011 et støyvarselkart for fremtidig trafikkstøy i år 2025 som blant annet omfatter dette området. Disse kartene viser at boliger på Bjørndal vil ligge innenfor rød støysone, mens mange av Bjørndals bolighus og barnehager vil ligge innenfor gul støysone for trafikkstøy. Deler av det planlagte utbyggingsområdet på Gjersrud/Stensrud vil også ligge innenfor gul sone med trafikkstøy.
<http://www.vegvesen.no/fag/fokusomrader/Miljo+og+omgivelser/Stoy/Stoykart/Oslo>

- Klima- og miljødepartementets retningslinjer T-1442/2016 stiller krav om at alle støykilder må ses på i sammenheng og kartene skal sammenstilles. Retningslinjenes pkt. 3.2.3 sier følgende om «Støy fra flere kilder»:

“Etablering av støyende virksomhet

For å sikre at den samlede støybelastning fra flere virksomheter i et område ikke overskrider anbefalt støynivå for eksisterende bebyggelse med støyfølsom bruksformål, kan kommunen benytte områderegulering for å regulere støyen.

Kommunen bør vurdere områderegulering dersom det planlegges:

- *flere støyende virksomheter i samme område,*
  - *en støyende virksomhet i et område med en eller flere eksisterende støyende virksomheter “*
- Det er i forslaget til reguleringsplan ikke foretatt en slik sammenstilling, verken for de nye støykildene helikoptertrafikk, skytestøy eller sprengingsstøy. Disse støykildene er heller ikke sammenholdt med den støyen området allerede er utsatt for, og da særlig støy fra veitrafikk.
  - Støykoter viser at *hele* Bjørndal vil ligge i sonen for 40 dB Lden på grunn av helikoptertrafikk. Vestlige deler av Bjørndal og Bjørndal idrettspark vil ligge i sonen for 50 dB.
  - Flere forskningsrapporter hevder at støy er den største miljøbelastningen etter luftforurensning. Kommuneoverlegen i Oppegård har belyst dette nærmere i sin uttalelse (jfr. vedlegg 9 til høringsuttalelse fra Oppegård kommune).

6. Stortingets føringer

Stortinget har gjennom behandlingen av grunnlovsforslag lagt føringer for hvor mye støy som må tåles i boligområder. Forslaget til reguleringsplan strider imot intensjon med dette stortingsvedtaket.

Grunnlovsforslag nr. 42 (2015-2016) lyder:

«Enhver har rett til å bo og daglig ferdes i et miljø uten helseskadelig støy. Kongen skal fastsette tiltaksgrenser for utendørs og innendørs støy og se til at grensene ikke overskrides.»

Dette forslaget er vedtatt i Stortinget ved første gangs behandling, og skal behandles på nytt etter at nytt storting er valgt. Blir forslaget vedtatt ved annen gangs behandling blir Grunnlovsforslag nr 42 tatt inn i grunnloven som norsk rett.

Stortinget har med dette gitt et klart signal om at støybelastningen der folk bor og oppholder seg skal reduseres og ikke økes.

7. Saksbehandlingsfeil

Saksbehandlingen forut for lokaliseringsvedtaket om å legge politiets nasjonale beredskapssenter til Taraldrud, og også den videre behandling av planforslaget, lider av en rekke feil og mangler.

- Forslaget til lokalisering ble lagt fram til beslutning før konsekvensene av tiltaket var utredet, noe som uvegerlig må bety at beslutningstakerne ikke visste hva de besluttet. (Støyutredningene er datert henholdsvis 13.02.2017 og 09.05.2017, mens beslutning på lokalisering på Taraldrud ble tatt 21.10.2016.)
- Konsekvenser for befolkningens helse er ikke utredet, slik forskrift av 19.12.2014 nr. 1726 om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven stiller krav om. Se forskriftens § 3 c) jfr. vedlegg II § 10 d) som sier at ved bygging og utvidelse av flyplasser, samt landingsplass for helikopter skal det utredes blant annet konsekvenser for befolkningens helse eller helsens fordeling i befolkningen jfr. forskriftens vedlegg III bokstav l).

Dette må anses som en vesentlig mangel ved planforslaget, som bør føre til at planforslaget avvises og sendes tilbake til videre utredning.

- Beboerne sør i Oslo, og i særdeleshet på Bjørndal, er like sterkt berørt av tiltaket som beboerne i Oppegård, og i vesentlig større grad enn vertskommunen Ski. Likevel ble det ikke holdt informasjonsmøte i Oslo i tilknytning til planprogrammet, kun i Ski og Oppegård kommune.

Reguleringsplan er ikke lagt ut til offentlig høring i Oslo, kun i Ski og Oppegård kommuner.

- Direkte berørte parter på Bjørndal (som de nærmeste boliger på Bjørndal, Trollskogen Barnehage og andre berørte parter på Bjørndal) er ikke underrettet, slik de skal i henhold til Plan- og bygningslovens § 12-10, 2. ledd. Planprosessen og plandokumentene underkommuniserer konsekvent at Oslo kommune berøres av saken.
- Kartgrunnlaget som benyttes i reguleringsplanen er feilaktig og gammelt, ettersom deler av bebyggelsen på Bjørndal ikke er kommet med. På enkelte kart og oversiktsbilder er bebyggelsen på Bjørndal utelatt/fjernet. I reguleringsplanens vedlegg 16 «Illustrasjonshefte», side 16/17 vises beredskapssentret slik det fremstår i skisseprosjektet og med illustrasjon av mulig fremtidig utvidelse av anlegget. Her er bebyggelsen på Bjørndal tilsynelatende fotoretusjert bort slik at beredskapssentret ser ut til å ligge ved havet?
- Vi har videre merket oss følgende fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) sitt brev av 09.05.2017 til Justis- og beredskapsdepartementet (JBD), som absolutt skulle tilsi at JBD burde ha kontaktet berørte parter på Bjørndal:

“Støy fra utendørs skyting og trening vil bli en særlig utfordring ved beredskapssenteret. Det er innarbeidet tiltak i planforslaget for å begrense støyutbredelsen fra anlegget, og det er gjennom reguleringsbestemmelser fastsatt

grenseverdier som skal overholdes ved nærmeste boligbebyggelse og annen støyfølsom bebyggelse. I tillegg er det gjennom reguleringsbestemmelser foreslått tidsbegrensninger for ulike støyende aktiviteter for å redusere de negative virkningene for friluftslivet. Forslag til tidsbegrensninger er utarbeidet i to alternativer, som i ulik grad vektlegger politiets ønsker om øvingstid mot behovet for å skjermes omgivelsene mot støy. Det er av særlig interesse å få synspunkter på disse forslagene”.

8. Referanser til forskning om virkning av støy på helse og læreevne

- Kronisk støy skaper fysiologisk stress:
<http://www.noiseandhealth.org/article.asp?issn=1463-1741&year=2004&volume=6&issue=22&spage=5&epage=13&aulast=Ising>
- Barn som gikk på skole nær en flyplass hadde høyere nivåer av noradrenaline og andre stresshormoner, samt høyere blodtrykk over tid, sammenliknet med barn som bor i roligere områder:
Chronic noise exposure and physiological response; - A prospective study of children living under environmental stress:
<http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1111/1467-9280.00014>
- The effects of road traffic noise and meaningful irrelevant speech on different memory systems (viser hvordan støy kan påvirke hukommelsen:
<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/1467-9450.00316/full>
- The Psychological Cost of Aircraft Noise for Children:
<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0934885999800145>
- A prospective study of some effects of aircraft noise on cognitive performance in schoolchildren:
<http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1111/1467-9280.00483>
- Community noise exposure and stress in children:
<http://asa.scitation.org/doi/abs/10.1121/1.1340642>
- Om virkningen av støy; – en klasse hadde klasserom mot toget og en annen klasse på samme skole var skjermet. Klassen som var utsatt for støy hadde dårlige leseevne frem til denne klassen også ble skjermet for støy. Da ble leseevnen jevnet ut med den andre klassen.
The effect of a noise abatement program on reading ability:
<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0272494481800400>
- Motivational consequences of environmental stress (støy er en form for miljøstress):
<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0272494403000768>
- Noise exposure and cognitive performance - Children and the elderly as possible risk groups:
http://www.jwairfair.com/images/children_noise_airport_hygge.pdf

Bjørndal boligsammenslutning
12. juni 2017 - Ole Sjøberg